

Sumari

CRÒNICA DE LA GUERRA CIVIL A L'ESCALA

Sumari i editorial	1
Cronologia de la Guerra Civil	2
Crònica d'una guerra	10
Diaris i memòries	
Aurora Bertrana Salazar	24
Pere Bosch Gimpera	28
Emili Gandia Ortega	30
Miquel Quintana Batalla	67
Josep Puig Masjoan	70
Rafel Quintana Sastre "Dandi"	86
Josep Maria Palau Figueras	101
Josep Quintana Fàbrach	103
Josep Batalla Vicens	104
Pere Feliu Bramon "de les unces"	107
Les víctimes de la guerra	
Morts al front	109
Execucions al cementiri d'Empúries	110
Morts al bombardeig	111
Consells de Guerra	112
Exiliats als camps d'extermini nazis	113
Bibliografia	114

Agraïm sincerament a les institucions públiques, empreses anunciantes i subscriptors, el seu suport econòmic per poder dur a terme la publicació d'aquesta revista.

El Consell de Redacció

Editorial

El CEDRHE (Centre de Documentació i Recerca Històrica de l'Escaló), constituït com a secció del CER a final de 2008 i que té com a objectius principals l'estudi, el coneixement i la difusió de la història del nostre poble en sentit ampli, vol oferir una nova oferta informativa, formativa i cultural, complementària a les ja existents, a través de *Camí de Ronda*, amb periodicitat anual, on es divulgaran les recerques que com a grup s'estan duent a terme sobre la vida, els costums, les tradicions i el patrimoni de l'Escaló.

La història de les publicacions periòdiques escalenques, almenys amb la informació de què disposem avui, comença la festa major de l'any 1900 amb la revista quinzenal literària *La Sardana*, de la qual es conserven els deu primers exemplars a l'Arxiu Municipal. La premsa de l'època anuncia la propera sortida, l'any 1902, d'una altra publicació, *Lo Fuet*, però no ens consta que veïés la llum. Entre 1909 i 1910 s'edità el quinzenal *Costa Brava*, del qual sabem que es va arribar a publicar però no en coneixem cap exemplar. Entre 1919 i 1922 sortí al carrer una altra revista quinzenal, *Costa Brava*, que reprenia el nom de l'anterior i que comptà amb la batuta del polifacètic Joan Ballesta *Calafat*. Foren un total de 62 números que també es poden consultar a l'Arxiu Municipal. Així mateix, durant la Guerra Civil aparegueren uns quants exemplars de la revista satírica *El Borinot*.

A les darreries de la llarga nit del franquisme, el 1972, aparegué el primer número dels *llibres de la Festa Major* i, en plena transició democràtica, el de l'*Aplec de la Sardana*, a partir de 1976. El mes de gener de 1980 començà a publicar-se *L'Escalenc* que, encara avui, arriba a les nostres llars regularment i puntual, cada mes. Els *Fulls d'Història Local*, editats per l'Ajuntament, completen la història, fins on arriben les nostres informacions, de les publicacions locals.

La nostra voluntat també és oferir les pàgines de *Camí de Ronda* a la col·laboració de tots els estudiosos o coneixedors de qualsevol aspecte relacionat amb la història de la nostra vila. Volem ser una revista oberta i participativa, plural, democràtica i objectiva, sense exclusions ni censures de cap mena.

Aquest primer número es dedica monogràficament a la Guerra Civil a l'Escaló, en el qual publiquem una sèrie de narracions i memòries relacionades amb el conflicte bèl·lic, la majoria inèdites fins ara. Agraïm sincerament a totes les persones que ens han confiat aquesta valuosa documentació familiar. També agraïm a la gent que ens ha prestat altres documents, fotografies, etc, alguns dels quals apareixen en aquest primer número de *Camí de Ronda* i altres els anirem publicant en successives edicions. A partir del proper número els continguts de la revista seran de temàtica diversa, amb diferents articles, seccions i apartats.

Una altra eina d'aquesta vocació informativa i divulgativa és la pàgina web del CEDRHE, també al servei i a disposició de tothom a partir d'avui mateix; com també el mini programa *Sabies que...?*, que emet Ràdio l'Escaló des del passat mes de febrer.

D'acord amb els nostres principis de grup obert, plural i transversal, volem reiterar novament que les portes del CEDRHE estan obertes a qualsevol persona interessada en l'estudi i la difusió de la història de la nostra vila.

Visca l'Escaló!